

Marko Gilmor

NOVA AMAZONIJA

Otvorena knjiga

Beograd. 2025.

Marko Gilmor

NOVA AMAZONIJA

Mojoj baki

UVODNA REČ

Nova Amazonija je
fantastična basna
smeštena u svet sličan našem.
Istorija ovog sveta odvijala se paralelno s
našom
sve do, otprilike, 14. veka.
Životinje i ljudi našli su zajednički jezik i,
postepeno,
počeli su da grade civilizaciju
pogodnu za svaki oblik života.
Ali, naravno, u oba sveta, svaki napredak ima
svoju cenu
i, na međi između dva doba,
počinje priča porodice Visoki.

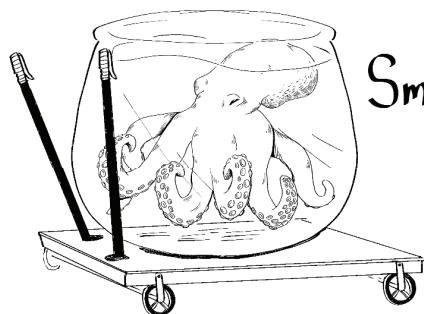
Ruža

Mango

Vča

Smokva

Čičak

Lipa

Kala

DEO I – PROLEĆE

POGLAVLJE I – JUTRO

Bili su jedna vrlo srećna porodica.

Premda je sve ostalo na jedinoj fotografiji porodice Visoki bilo mutno (česta nedaća prvenaca), njihova ljubav bila je jasna kao dan.

Istina – tog dana, kada su se fotografisali, poslužila ih je i sreća, jer vreme je nad Novom Amazonijom, kako su imenovali svoj dom, bilo vedro koliko i oni. Prolećna zora je sve ulepila svojim sirupastim i bledoružičastim svetlom, a vazduh je bio krepak poput hladne vode. Takvo vreme im je oduvek bilo i više no dovoljan razlog za lepo raspoloženje, ali tog dana nije bio jedini.

Prethodne večeri, deca Visoki – Ruža, Mango i Smokva – održala su premijeru najnovije lutkarske predstave, *Ulješura i tri mudre školjke*. Ruža je bila zadužena za binu, Mango je davao glasove likovima, a Smokva je istovremeno operisala lutkama i svirala ksilofon. U predstavi, tri mudre školjke, vrlo nalik na njih troje, pomažu izgubljenom kitu ulješuri, vrlo nalik na njihovog oca, da se vrati kući. Uvek počasni (a tada i jedini) gost, njihov otac, Jablan Visoki, zvani Uča, sedeo je

zavaljen u svojoj fotelji, presvučenoj istim crvenim somotom od kojeg su deca napravila zavesu na pozornici, sa šoljom vrelog čaja od žalfije. Uča je bio naučnik, prirodnjak, često tih, još češće zamišljen, ali kad bi ga nešto zasmejalo, taj div od dva i po metra preobratio bi se u dete musavog osmeha i izgrebanih laktova, koje se njiše levo-desno, udara po kolenu i smeje dovoljno glasno da uznemiri oblake.

Deca su uživala u osmišljavanju i izvođenju predstava i ozarili bi se kada bi ga nasmejali. Ugrejani rečima hvale i iscrpljeni stvaralačkim radom, spavali su čvrsto i dugo. Ujutru, dečicu je probudio miris sveže ispečenog hleba. Pojeli su ga u slast, s pekmezom od kupina i, u Smokvinom slučaju, zdelom osušenih glista. Tokom doručka pričali su o izletima na koje bi mogli otići i Uča je predložio da se prošetaju do Purpurnog vrela, obližnjeg jezera, na šta su deca odmah pristala. Udaljeno pola časa hoda, Purpurno vrelo jedino je mesto na svetu gde rastu kraljevske ljubičice, tako nazvane zbog tučka nalik kruni. Usred dogovaranja i dodeljivanja dužnosti čulo se kucanje na vratima. Ruža, najbliža, ustala je da otvori. Bile su to su njihove komšije i najdraži prijatelji, porodica Kupinar – Lipa, Čičak i, ugneždena na očevim leđima, dvomesečna Zova – zapajureni, znojavi i naslonjeni na drvenu škrinju veličine trpezarijskog stola za osmoro.

„Ružo – mila”, reče Čičak, između dubokih uzdisaja, „kaži – tati – da – ima – pošte.”

„TATA! POŠTA!”

„Dolazim, dolazim”, reče Uča, i polako, pridržavajući se jednom rukom za sto, a drugom za štap za hodanje, ustade i krenu vani.

Pred njim se našao kitnjasto ukrašen kovčeg. Lakovani kesten presijavao se na suncu. Zbunjnjen, Uča mu se primakao. Prvo je obišao pun krug oko kovčega samo ga gledajući, proučavajući svaku sitnicu, kao da je u pitanju drevna dragocenost. Zatim je obišao još jedan krug, jagodicama prelazeći preko površine kovčega, otkrivajući finu rezbariju koja je vidu promakla. (U međuvremenu, Kupinari, već odomaćeni u Novoj Amazoniji, odgegali su se do bunara, gde su se napili i umili s nekoliko kofa vode i, potom, polegli na travu.) Škrinja je bila ručno izrezbarena sa svih strana. Jedna jedina linija pričala je priču, ako bi se pratila prstom, od početka do kraja, počevši od sredine gornje strane, o prijateljstvu između one što je piše i onog što je čita.

„Može li neko da mi pomogne da otvorim ovo čudo?”, upita napokon Uča. Svi priđoše. Poklopac je bio osiguran pomoću šest gvozdениh kopči. Svako je raskopčao po jednu i, zajedno, podigli su teški poklopac. Kako su to učinili, na njih su se obrušili mirisi, jedan za drugim, potpireni toplotom, poput okeanskih talasa; lavanda, vosak, njima nepoznate hemikalije, voće, hartija i drvo.

U škrinji se nalazilo malo bogatstvo, uredno složeno i pažljivo zapakovano u smeđu hartiju i zelenu vrpcu. Najpre, moralo se sve izvaditi i preneti u kuću, jer nije bilo šanse da se to učini sa škrinjom. Lagano, iznosili su jedan po jedan paket i stavljali ih gde god ima mesta, tu, po dvorištu, u hladu, i unutra, na kuhinjski sto, ispod i oko njega.

Malo je reći da je Uča bio iznenađen, a deca ushićena. Deca su, u jednom od svežnjeva, namirisala voće i pohrlila ka njemu. Rasporila su hartiju brzinom munje i ugledala – pomorandže, limun, ananas, mango, banane, liči, kivi, zmajev voće i vrećice sa semenjem pšenice i bundeve. U kući, Lipa i Čičak su otvarali silne pakete knjiga i gazeta. Bilo je romana, naučno-istorijskih knjiga, putopisa i enciklopedija, dok su se gazete bavile temama iz svih mogućih oblasti, od medicine do arhitekture. Poslednja četiri paketa, koji su još u škrinji bili izdvojeni snopovima suvog bilja – lavande, bosiljka i limunove trave – raspakovao je Uča, omamljen silnim iznenađenjem, ali kada su im se naličja razotkrila, omamljenost ustupi mesto mešavini zbunjenosti i radoznalosti. Uča napravi nekoliko koraka unazad, te nakrivi glavu ulevo. A na njegovom licu, izbrazdanom od prerane starosti, ukaza se grimasa kakvu su viđali kad god bi rešavao neke mozgalice ili razmišljao o nečemu složenom. Sve bore bi se, na-